

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2019

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 10.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Hoja ka tseba!**

Moqoqong ona mohlahlobuwa e mong a ka hhalosa sehlooho ka bokgutshwane.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa a pheta pale eo ho yona a bontshang hore ke ka lebaka la eng a reng hoja o ne a tsebile se itseng;
- A ka qoqa a hhalosa maemo a entseng hore a itshole.

[50]

[Leha mohlahlobuwa a qoqile ka diketsahalo tse ngatanyana, tse fapaneng ebile di momahane mme di bontsha hore o a itshola ka baka la tsona, a nne a abelwe matshwao ka tshwanelo]

1.2 Polokeho ya setjhaba ke boikarabelo ba sepolesa ebile hape ke boikarabelo ba setjhaba ka bosona. Qoqa ka taba ena o tadimme mahlakore ana a mabedi.

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa ha a kgethe lehlakore, mme o tshehetsa mahlakore a mabedi a sehlooho ka ho lekana.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa e mong a ka bontsha kamoo sepolesa le setjhaba se ka sireletsang batho kateng;
- Mohlahlobuwa a ka boela a hlahisa dintlha tse ding tse bontshang kamoo setjhaba se ka bang le seabo kateng tshireletsong ya sona.

[50]

1.3 Mathata a ka tliswang ke ho nyoloha ha peterole.

Moqoqong ona mohlahlobuwa o hhalosa hore peterole ke eng hape e ama bohole ka tsela efe.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa ka melemo ya peterole le hore ha e nyolohile e baka mathata ka tsela e jwang;
- A ka boela a fana ka mekgwa e meng ya ho eta e ka sebediswang ke bakganni ba makoloi ho qoba mathata a bakwang ke ho nyoloha ha peterole.

[50]

1.4 Tseo e leng kgohedi ya bahahlaudi naheng ya rona.

Moqoqong ona mohlahlobuwa o lokela ho hhalosa bahahlaudi le bahahlaudi ka tsela e hlakileng.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka hhalosa dibaka tse ka hohelang bahahlaudi naheng ya rona;
- A ka boela a bontsha melemo e ka unwang ke naha ka ho hohela bahahlaudi.

[50]

1.5 Seabo sa dipolotiki ho matlafaleng le ho putlameng ha boleng ba ranta.

Moqoqong ona mohlahlobuwa o lokela ho re qoqela a hhalosa dintlha tsa hae tse amanang le dipolotiki, mme a hhalose kamoo ranta e matlafalang kapa e putlamang ka lebaka la dipolotiki kateng.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa a hhalosa kamano pakeng tsa dipolotiki le maemo a ranta;
- A ka qoqa a hhalosa hore ranta e matlafala kapa ho putlama ka tsela e jwang.

[50]

1.6 Na ho tseba Senyesemane ho feta puo ya hao ya letswele ke sesupo sa tswelopele?

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o kgetha lehlakore la hae, mme a le tshehetse ka dintlha tse utlwahalang.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa a tshehetsa sehlooho kapa a hlahise dintlha tse kgahlanong le sona.

[50]

1.7 Setshwantsho sa 1.7.1 le sa 1.7.2

- Moqoqong ona mohlahlobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA A: MOQOQO

Ditaelo ho Motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka sehlooho SE LE SENG FEELA KAROLONG YA A, mme a ngole ka dihlooho TSE PEDI KAROLONG YA B.
- Karolo ka nngwe e na le ruburiki ya yona.
- Sebedisa diruburiki tseo o di fuweng bakeng sa ho tshwaya tema ka nngwe.
- Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae.
- Ha mohlahlobuwa a **tswile lekoteng** moqoqong, etsa tsena tse latelang:
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa seboleho ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratsvana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya moqoqo:

Sehella lentswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lentswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang:

- / bakeng sa ho arola mantswe a ngotseng a kopantswe empa a lokela ho arolwa;
- , + bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantseng a empa a ngolwa a kopane;
- mn bakeng sa mongolo (*orthography*) o fosahetseng;
- mp bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
- mt bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng;
- p bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
- ^ bakeng sa lentswe kapa karolwana ya lentswe e siilweng dipakeng tsa
- // mantswe;
- ← bakeng sa ho arola diratsvana;
- ↑↓ bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
- bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletse dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

ELA HLOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlelo.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlelo e arotswe habedi ho hlahisa boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Seboleho Iona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetsa	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso	15	PST =
Seboleho	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO Tshekatsheko ya seholoo: tlhophiso ya mehopolo le dintla, kelohloko ya baamohedi ba ditaba, maikemisetso le maemo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehang ya seholoo e supang bokgoni bo ikgethang -mehopolo e bontsha boqhetseke, e phephetsa monahano, mme ke e sutsitseng -e hlophisitswe hantle ka tsela e ikgethang/babatsehang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehileng hantle haholo -mehopolo e tsamaellana le seholoo ka bottalo, e a kgahlisa, mme e na le bopaki ba mehopolo e sutsitseng -o hlophisitswe hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 -nehelano ke e kgotsofatsang dithlokeho -mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang -o hlophisitswe ka tsela e utlwisehang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng; -ha e utlwahale, mme dintla di a phetakawka; -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
Matshwao a: 30	25–27 -mosebetsi o tswileng matsoho leha o haellwa ke dintla tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehang -mehopolo ke e sutsitseng, mme e bontsha boqhetseke -o hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	19–21 -Nehelano e radilweng hantle -mehopolo ke e loketseng, mme e thahasellisang -o hlophisitswe hantle ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa leha e sa hlaka mona le mane -mehopolo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tlhopiso le momahano e itseng ho kenyelieditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehis -nehelano ha e na bopaki ba tlhophiso le momahano	0–3 -boiteko ha bo yo ba ho arabola seholoo -mehopolo e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama seholohong, mme e dubakane
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejisetara, setaele, tlötöntswe ke tse lokelang sepho/tshusumetsø le maemo Kgetho ya mantswé Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	14–15 -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe di loketse sepho ka tsela e babatsehang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsoteshang -o sebedisits sehalo se matla, mme se susumetsang ka tsela e ikgethang -o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe ka bokgoni bo tsoteshang	11–12 -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe di loketse sepho, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e sefutho, mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng ka nako tsohle -boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto -o radilwe hantle ka tshwanelo	8–9 -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe di loketse sepho, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelego ka tshwanelo -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo -sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo: -o radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe ha di a lokela sepho, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe ha di a lokela sepho, baamohedi ba ditaba, sepho le maemo -puo e sebedisitswe feela ka tsela ya motheo -sehalo mmoho le moelego o hlahiswang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebedisitswe tlötöntswe ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitsweng ha se e utlwisehang -sehalo, rejisetara, setaele le tlötöntswe ha di a lokela sepho, baamohedi ba ditaba, sepho le maemo -tshebediso ya tlötöntswe e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisehang
Matshwao a: 15	13 -tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa tema -o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe ka bokgoni bo tsoteshang	10 -tshebediso ya puo ke e matla, mme e loketseng maemo -sehalo ke se matla, mme se loketseng -ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto -o radilwe hantle	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang le ha ho na le ho sa tsamaelane mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng le ha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitswe ka tsela e haellang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -tlötöntswe e haella haholo feela	
SEBOPHEO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana le bolelele bo hlokeheng	5 -kgodiso ya seholoo ke e babatsehang -katoloso ya dintla ke e ikgethang -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 -dintla ke tse loketseng, mme tse hodisang seholoo -momahano e bopilweng ke e supang bokgoni -dipolelo le diratswana di loketse nehelano, mme di fapafapanngwa ka tshwanelo	3 -dintla tse loketseng di hodisa seholoo ka tsela e mahareng -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e mahareng -moqoqo o ntse o hlahisa moelego	2 -tse ding tsa dintla ke tse utlwahalang -dipolelo le diratswana di na le diphoso -moqoqo o utlwiseha le ha o le diphoso	0–1 -dintla tsa bohllokwa di a haella -dipolelo le diratswana tse hlahisweng ke tse fosahetseng -moqoqo ha o na moelego o lebeletseng
Matshwao a: 5					

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

POTSO YA 2

2.1 LENGOLO LA SEMMUSO

Sebopoho

- Diaterese di pedi;
- Aterese ya ya ngollwang (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi;
- Tlaza aterese ho ngolwa tumediso (Monghadi, Mofumahadi kapa Mofuhatsana);
- Tlaza tumediso ho ngolwa mola wa sehlooho – o totobatsang sepheo sa lengolo leo;
- Ka mora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopelo ya ditaba;
- Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho ngola lebitso la hae ka bottlalo ka mora qetelo, ebe o a saena ka mora lebitso ka bottlalo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

Mohlahllobuwa a ka ngola a etsa karabelo ttlebong ya Masepala mabapi le tshebediso ya metsi e fetang tekano, mme a buelle lelapa la habo.

[25]

2.2 ATIKELE E YANG MAKASINENG

Ena ke tokomane ya dikgokahano e yang dimakasineng.

Sebopoho sa atikele e yang makasineng

- Atikele e ba le sehlooho se hohelang mahlo;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikhholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwane;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopoho sa boloko.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a hlahise maikutlo a hae mabapi le ho tjheswa ha dikolo le mabenkele ke baipelaetsi ba tsekang phano ya ditshebeletso;
- A ka etsa tlhahiso ya hore baipelaetsi ba ka latela metjha e meng ya ho bontsha kamoo ba tlatlatjwang ke ho haella ha phano ya ditshebeletso kateng.

[25]

2.3 LENANETSAMAISO LE METSOTSO YA KOPANO

Lenanetsamaiso ke moralo wa tlhophiso ya ditaba tse tla tshohlwa kopanong ya mokgatlo.

Sebopoho sa lenanetsamaiso

- Pulo le kamohelo;
- Tlhommamiso ya phutheho/seboka/kopano;
- Ba teng le ba siyo;
- Metsotso ya kopano e fetileng;
- Tse tswang metsotsong;
- Ditaba tse ntjha tsa letsatsi leo (ho hlake hore ho tshohlwa ho nyollwa ha mokotla bakeng sa dithuso tsa maqheku motseng oo wa heno.);
- Kgetho ya letsatsi la kopano e latelang;
- Ho kwalwa ha kopano.

Sebopoho sa metsotso

Ntlha ka nngwe e hlahellang lenanetsamaisong e hlahoswe hore e ile ya sebetswa kapa ho fetiswa jwang ke ba neng ba le teng kopanong.

[25]

2.4 TSA BOPHELO BA MOFU/OBITJHUARI

Ena ke tokomane eo ho yona ho ngolwang ditaba tse amanang le mofu.

Matshwao a ikgethang a sebopoho sa tema ena:

- Mofu ke mang, ke wa ha mang;
- Tlhaho ya hae: Sebaka moo a hlahetseng teng, letsatsi la tswalo le selemo;
- Tsa kgolo ya mofu; dithuto, mosebetsi; lenyalo;
- Tsa lefu la hae: letsatsi le mokgwa oo a hlokahtseng ka wona;
- Maballo: bao a ba siyang;
- Dithoko tsa seboko sa hae.

[25]

2.5 PUO

Sebopoho

- Pulo e ka ba polelo kapa polediso ya bohlale, e tla hohela le ho qahamisa ditsebe tsa bamamedi.
- Dintlha di hlophiswe ka boqhetseke hore puo e phalle.
- Dipolelo e be tse kgutshwane, tse kenyaledtseng bonono ho natefisa.
- Puo e be le phallo: ho be le selelekela, mmele wa dintlha tse momahaneng le qetelo e monate.
- Dintlha e be tsa nnene.

Puo ya mofuta ona e etswa dibokeng tsa ho hlahisa batho leseding ka tse etsahalang bophelong ba setjhaba.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa, jwalo ka sebui a lebohe ho fuwa sebaka sa ho etsa puo;
- A totobatse sepheo sa ho nehelana ka puo eo, e leng ho leboha radipolotiki ya thusitseng ka ho kgothaletsa batjha ho ya vouta.

[25]

2.6 INTHAVIU E NGOLWANG

Inthaviu ke tsela e nngwe ya puisano moo e mong a botsang dipotso ha e mong a arabela dipotsong tseo.

Sebopheho:

- Dipotso di hlophiswe ka bokgeleke;
- Lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi (jk. Moleboheng);
- Selelekeng mmotsi o nehelana ka tlhahisoleseding e amang le sepheo sa puisano;
- Mmeleng mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse itshetlehileng sehloohong se itseng;
- Sehalo e be se loketseng kopano ena.

Dikahare

Mohlahlobuwa o lokela ho ngola inthaviu e pakeng tsa hae le ngwana ya dulang mebileng;

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:	50
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:	100

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

Ditaelo ho Motshwai:

- Mohlahlobuwa o lokela ho ngola ka dihlooho TSE PEDI karolong ena.
- Ha mohlahlobuwa a tswile leketeng nehelanong etsa tsena tse latelang:
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa dikahare ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa tshebediso ya puo ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a abelwe matshwao bakeng sa sebopetho ho fell a kqatong ya pele feela.
  - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa ditema tsa hae.
  - Mohlahlobuwa a etse moralo bakeng sa tema ya hae: Motshwai a lekole dintlha (mehopolo ya sehlooho le e e tshehetsang) ho bona kamoo e lebisang tlhahisong ya diratswana le tema yohle kateng.

Tataiso bakeng sa ho tshwaya tema e telele:

Sehella lenseswe kapa polelo e fosahetseng mola, o be o bontshe mofuta wa phoso hodima lenseswe/polelo ka ho sebedisa matshwao ana a latelang.

/	bakeng sa ho arola mantswe a ngotsweng a kopantswe empa a lokela ho
—, +	arolwa;
mn	bakeng sa ho kopanya mantswe a arohantsweng empa a ngolwa a kopane;
mp	bakeng sa mongolo (<i>orthography</i>) o fosahetseng;
mt	bakeng sa mopeleto o fosahetseng;
p	bakeng sa tshebediso ya matshwao a puo a fosahetseng kapa moo ho
^	hlokehang letshwao la puo;
//	bakeng sa puo e sa sebediswang ka nepo kapa ka tshwanelo/tlwaelo;
←	bakeng sa lenseswe kapa karolwana ya lenseswe e siilweng dipakeng tsa
↑↓	mantswe a mang;
	bakeng sa ho arola diratswana;
	bakeng sa ha mohlahlobuwa a qadile polelo hara mola;
	bakeng sa ha mohlahlobuwa a fetoletsa dintlha tsa hae a qadile ka eo a lokelang ho qetella ka yona.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopetho	15	DMS. =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso	10	PST =
Matshwao ohle	25	

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO (Nehelano le mehopolo) Ho rala, ho hlophisa mehopolo Kelohloko ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo	13–15 -Nehelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e sutsitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame seholohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hhalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa seholoho -Seboleho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	10–12 -Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame seholohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hhalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa seholoho -Seboleho ke se loketseng se nang le diphoso tse mmalwa	7–9 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e a tsepame seholohong ka ho phethahala ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahano e amohelehang -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang seholoho -Ka kakaretso seboleho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse itseng	4–6 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Nehelano e na le tsepamo e itseng feela seholohong empa e a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Seholoho se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Seboleho se foofa feela, mme se na le bohlotsa bo boholo	0–3 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshehetsang seholoho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa seboleho se nepahetseng
MATSHWAO A 15	9–10	7–8	5–6	3–4	0–2
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a puo le mopeleto	-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse ka ho fetisia maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Tshebediso ya puo e nepahetse e bile e bopehile hantle -Nehelano ha e na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse ka ho fetisia maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo -Nehelano boholo ha e na diphoso	-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moeolelo	-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di a lokela maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Tshebediso ya puo e fosahetse e bile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e sang kae ya tlotlontswe -Moelelo o nyotobedswe	-Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e tletse diphoso e dubakane -Tlotlontswe ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobedswe haholo
MATSHWAO A 10					